

Наша громада – єдина родина

Де згода в сімействі, де мир і тишина,
Щасливі там люди, блаженна сторона.
І.П. Котляревський.

ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА ПРО ЖИТТЯ НАШОГО КРАЮ

№19 14 ВЕРЕСНЯ 2018 РОКУ

Дзвоники, квіти та усмішки. У навчальних закладах громади почався новий навчальний рік

Перший дзвінок у Красногорівській ЗОШ.

Ось вони, винуватці свята – наймолодші учні Балаклійського НВК.

Уроки Н. В. Нагоги дуже подобаються першокласникам Білоцерківської ЗОШ.

Першокласники Бірківського НВК на першій у своєму житті шкільній лінійці.

Оскільки 1 вересня цього року припало на суботу, школярі отримали два зайві дні канікул. А вже в понеділок 3 вересня в усіх навчальних закладах Білоцерківської ОТГ відбулися врочистості з нагоди початку нового навчального року.

Здавалося б, усе, як щороку: відпочили й засмагли школярі з квітами, білими бантиками і в новеньких костюмах, святоково вбрані вчителі, схвилювані випускники, неодмінне калатання дзвоника... Проте щоразу традиційне свято першого дзвінка відбувається по-новому, адже торувати шлях до знань починають нові учні.

Звикати до школи не доведеться

Цього року за шкільні парти в 5 навчальних закладах нашої громади сіли 42 першокласники. І саме їм випало першими навчатися в реформованій новій українській школі – за новими правилами й новими програмами (про це ми вже писали).

– У 1 класі Бірківського НВК навчається 8 учнів: шестеро хлопчиків і дві дівчинки, – розповідає директорка закладу О. Д. Товкач. – Усі вони – вихованці дитячого садочка, що функціонує в стінах НВК. Вони вже при звичаїлися до приміщення, правил поведінки тощо. Тому звикати до нового етапу в своєму житті їм буде легше.

1 клас – найбільший у Бірківському НВК. А загалом тут навчається 45 школярів та 15 вихованців дитсадка.

Ольга Дмитрівна пригадує, як іще три роки тому в школі налічувалося 24 учні, два роки не було випускників. А цього року, приміром, немає 7-го класу. Тому суттєве (майже вдвічі) збільшення кількості учнів радує директорку та вселяє оптимізм.

У Балаклійському НВК увага присутніх була прикута, звичайно ж, до першокласників. Як і в Бірках, це випускники дошкільного відділення НВК. Проте не забули на святі й про випускників – тих, для кого цього річного першого дзвінок лунає востаннє...

Діти складали вірші й танцювали

У Красногорівській ЗОШ – найбільшій у нашій громаді – новий навчальний рік розпочали 155 учнів, із них 18 – першокласники.

З напутніми словами побажань до школярів звернулися директор школи Ольга Василівна Кропивка, заступник сільського голови Петро Павлович Рибальченко та депутат обласної ради Ніна Костянтинівна Мацько. Приємний сюрприз зробили дітям дорослі: осучаснений біологічний кабінет та спортивний майданчик із вуличними тренажерами.

Перший урок пройшов у незвичній формі: це патріотичний квест. Класні колективи побували на різних локаціях, а на закінчення склали віршовані рядки та виконали танцювальний флешмоб. Було цікаво і креативно.

Перший для учнів і їхньої вчительки

У найстарішій у громаді Білоцерківській школі (їй уже 104 роки) шкільна лінійка відбулася на оновленому майданчику. Дітей привітали директор школи Вікторія Василівна Городнича й сільський голова Іван Васильович Лещенко (до речі, колишній випускник закладу). А ще до них завітали казкові герої: Вінні Пух і тітонька Сова, які підготували для найменших жителів шкільної країни мандрівку у світ добра й любові, радості й творчості.

Свято об'єднало учнів, учителів і батьків, які активно долучилися до проведення Першого уроку. Інтерактивні ігри, квести, заочні мандрівки – навчання пройшло в цікавій, захоплюючій формі, викликало хвилю позитивних емоцій і чудовий настрій.

Цей навчальний рік став першим не лише для першокласників Білоцерківської школи, а й для їхньої вчительки Наталії Василівни Нагоги. Випускниця Полтавського педуніверситету, якій випало втілювати в життя реформи в початковій школі, викладає ще й музику. Вона чудово співає та грає на фортепіано, дуже творча особистість, і це вже помітили та належним чином оцінили її вихованці.

Зінаїда МАТЯШОВА.

Актуально

Скорочення викидів плюс енергоефективність

У попередньому номері ми розповідали про презентацію Плану дій сталого енергетичного розвитку та клімату Білоцерківської ОТГ, розробленого спільно з Фондом «Регіональний центр економічних досліджень та підтримки бізнесу».

7 вересня відбулася чергова сесія Білоцерківської сільської ради, на якій депутати розглянули чимало важливих рішень і зокрема затвердили цей план.

Що це означає для нашої громади? У перспективі – створення безпечного майбутнього для наших дітей. У найближчий період – запровадження енергоефективних заходів, причому без залучення значних коштів.

Останнім часом людство не на жарт стурбоване зростанням викидів CO₂ в атмосферу. Це неминуче призводить до змін клімату. Несподівані зливи, повені, посухи, тайфуни та інші катаклізми – усе це результат нерозумної промислової діяльності людини.

Викиди парникових газів ростуть відтоді, як багато століть тому людина почала спалювати викопне паливо. Тому багато країн докладають зусиль, щоб скоротити використання викопного палива й замінити його поновлюваними джерелами енергії. Існують міжнародні фонди, які стимулюють такі зусилля.

План дій, розроблений у нашій громаді, передбачає цілу низку заходів на період 2018–2030 років: утеплення, термомодернізацію комунальних будівель, встановлення енергозберігаючого освітлення, енергомоніторинг тощо. Звичайно, реалізувати їх буде непросто, знадобиться чимало зусиль працівників сільради та бюджетних організацій. Але вони готові працювати задля громади.

По-перше, всі ці заходи суттєво скоротять витрати на опалення й освітлення, тобто заощадять бюджетні кошти. По-друге, суттєво скоротяться й викиди CO₂ в атмосферу (приблизно на 30% до 2030 року). Тому така діяльність неодмінно отримає фінансове заохочення з боку міжнародних донорів. Так, наприклад, Фонд «Регіональний центр економічних досліджень та підтримки бізнесу» обіцяє залучати інвесторів для реалізації кожного етапу плану. Тому витрати Білоцерківської ОТГ будуть незначними – на рівні 15%.

Увага! Конкурс! Згадаймо історію

Через два роки виповнюється 60 років відтоді, як у с. Білоцерківці відкрилася дільниця Миргородського сирзаводу. Саме з цього моменту й починається історія найбільшого підприємства нашої громади – ПП «БІАГР».

Цього року підприємство відзначить ще одну круглу дату, скромнішу, але не менш вагомую – 10 років тому ВАТ «Білоцерківський молочний завод» було реорганізовано у ПП «БІАГР». Це й стало поштовхом до реконструкції, переоснащення виробництва, освоєння нових видів продукції й загалом динамічного розвитку.

З нагоди цих круглих дат оголошуємо конкурс фотографій про підприємство. Пропонуємо всім, хто має вдома цікаві історичні фотографії (приміщень, виробничих процесів, колективу тощо) принести їх на прохідну ПП «БІАГР» і передати БАБІЧУ Володимирові Івановичу. Ми їх обов'язково повернемо, лише зазначте своє прізвище й телефон!

Фотографії «змагатимуться» в номінаціях: найстаріше, найцікавіше та найкумедніше фото. Знайдіть час та передивіться свої архіви!

На переможців чекають призи!

Віктор Шершень подарував свою роботу односельцям

Віктора Шершня в с. Поділ по-доброму називають дачником. Бо вийшовши на заслужений відпочинок, він оселився в цьому селі: так полонили його серце мальовничі навколишні пейзажі.

Віктор Демидович майже 40 років працював викладачем образотворчого мистецтва в Полтавській художній школі. За це час через руки і серце майстра пройшло кілька поколінь учнів. Серед них є вже його колеги, викладачі вишів, шестеро стали членами Національної спілки художників України. Та найцінніше, що вихованці Віктора Демидовича понесли у світ, — це людяність, толерантність, висока любов до людей, до світу, до краси. Педагогічне кредо вчителя — не образити, не принизити, не скривдити. І це сутність самого митця.

З-під пензля Віктора Шершня вийшло чимало різнопланових картин. Проте улюбленим жанром є пейзаж. «Створити пензлем, вловити мить, що промовляє до серця, хвилює, світить. Це може лише людина, осяяна духом любові до навколишнього світу», — переконаний художник.

Віктор Шершень передає картину старості с. Поділ Надії Доброскок.

Віктор Шершень не зберігає своєї роботи, а щедро їх роздаровує. Нещодавно один із його пейзажів прикра-

сив приміщення старостату с. Поділ.

Любов ПРИЙМАК.

Знайомтеся: бізнес у громаді — бізнес для громади

Купівельна спроможність падає, а податки зростають

Чесний бізнес в Україні ніколи не був надто прибутковою справою: це величезний ризик, неабияка відповідальність та постійна напружена праця. І все ж трапляються відчайдухи, які на свій страх і ризик розпочинають підприємницьку діяльність. Дуже часто вони не до кінця усвідомлюють труднощі, які на них чекають. Дуже часто до цього їх штовхає безвихідь. Бо непрості життєві ситуації, які трапляються в житті практично кожного з нас, змушують одних опускати руки і впадати у відчай, а других — якось борстися, шукати вихід, освоювати нові види діяльності.

Цього разу ми розповімо про підприємців, які займаються торгівлею. Це той вид діяльності, який постійно на виду у споживачів і значною мірою залежить від останніх: тільки-но покупці забувають дорогу до магазину, підприємець зазнає збитків.

Залишилися без роботи й збудували магазин

Зовсім молодою дівчиною прийшла працювати в районний універмаг у Великій Багачці Валентина Іванівна Гунченко. У радянські часи це був не звичайний магазин, а показовий торговий заклад, де в період суцільного дефіциту можна було придбати товари, про які прості люди навіть не мріяли.

— Я працювала у відділі жіночого одягу і якось після місяця чи двох роботи вперше спустилася в підвал на склад, — розповідає жінка. — І онімліла: тоді я вперше в своєму житті побачила так багато норкових і каракулевих шуб різних розмірів і фасонів. А скільки там було всього дефіцитного! Відпочиваючи з курорта «Миргород» зазвичай приїжджали у Велику Багачку за покупками. Зараз коли буваю в райцентрі, не можу спокійно дивитися на те, що залишилося від універмагу...

Валентина вийшла заміж, переїхала в Білоцерківку, влаштувалася в місцевий магазин сільпо, а коли народила дитину й вийшла з декретної відпустки, то магазину вже не було. Попервах працювала реалізатором у знайомій: продавала на лотку різний крам. Та коли без роботи залишився й чоловік (бо колгосп, у якому він працював, розпався), молоде подружжя вирішило відкрити магазин у Білоцерківці. Було це у 1997 році.

— Ми продали корову, взяли кредит у банку, закупили будматеріали, — згадує жінка. — Дякувати сільській раді, вона виділила земельну ділянку в центрі села. Приміщення магазину — кафе «Берізка» зводили самотужки, опанувавши професії муляра, штукатура тощо. Допомогали й односельці, причому цілком безплатно.

Попри досвід роботи в торгівлі, розповідає Валентина Іванівна, попервах їй довелося набити чимало гульт: траплялися й різного роду пе-

ревірляники, які намагалися ні за що навісити штрафи, й недобросовісні постачальники, які підсовували неякісний товар. Та за 20 років діяльності вона виробила певні принципи й методи роботи.

— Я торгую лише сертифікованими товарами, — ділиться підприємець. — Отримую їх під замовлення від перевірених постачальників із Миргорода, Полтави. Овочі, рибу сама закуповую у фермерів, попередньо ретельно оглянувши їх. Ніколи не продаю алкоголь неповнолітнім. Я мати двох дітей, тож не в захваті від того, що неповнолітні масово п'ють пиво, нерідко в п'яному вигляді відвідують дискотеки. Коли в клубі відбуваються заходи для тих, кому за 30, наш магазин і кафе подовжують роботу, коли ж дискотеки для молоді — ми закриваємося.

Робота без вихідних, перепочинку вже стала звичною для подружжя Гунченків. А от жоден з їхніх синів у бізнес не пішов. У ФОП Гунченко працює троє найманих працівників, за яких підприємець сплачує єдиний соціальний внесок у розмірі 22% від заробітної плати. При мінімальній зарплаті 3723 грн він становить 819,06 грн у місяць на одну людину. Крім того, в сільраду надходить податок на землю та акцизний збір. У 2017 році, наприклад, від ФОП Гунченко надійшло майже 4 тис. грн акцизного збору.

Після уроків ставала за прилавок

Неподалік від магазину — кафе «Берізка» є ще один заклад зі схожим асортиментом: продовольчі товари, одяг, взуття, товари першої необхідності...

Старожили Білоцерківки добре пам'ятають приміщення контори Укрспоживспілки. Після того, як установа перестала функціонувати, воно перетворилося на руїни й нагадувало страшну химеру: з дірявим дахом, вибитими вікнами.

— У 2008 році залишки будівлі в рахунок боргів віддали моему батькові, щоб розібрав на будматеріали, — розповідає Наталія Андріївна Лук'янець. — Та ми з чоловіком, оглянувши споруду, вирішили дати їй друге життя. У той час і вона, й чоловік працювали в Красногорівському училищі,

яке постійно було під загрозою закриття. Мені важко судити, чи й справді навчальний заклад не мав якихось обнадійливих перспектив, чи керівництву просто хотілося тримати колектив у підвішеному стані. Моральна обстановка на роботі, зізнається Н. А. Лук'янець, її дуже пригнічувала. Активна жінка, яка не звикла плести за течією, вона не стала чекати, коли залишиться без роботи. Вирішила спробувати свої сили як підприємець і відкрити магазин. Тим більше, що в

Торгує Валентина Дмитрієвна Бобир.

той час у Білоцерківці бракувало торговельних закладів, купити найнеобхідніше людям було складно.

— Ми взяли в банку кредит, купили будматеріали й почали відбудовувати приміщення, — веде далі підприємець. — Коли відкрили магазин, я продовжувала працювати в училищі, а після роботи торгувала в магазині або ж їхала на закупки. Тоді у мене була лише одна продавщиця, вона працювала, поки я була на уроках.

Поряд із магазином функціонувало кафе, та згодом підприємець відмовився від нього. Тепер тут можна придбати широкий асортимент господарчих товарів — практично все необхідне для дому. За 10 років роботи з'явилися й постійні покупці, й постійні постачальники товарів. ФОП Лук'янець Н. А. має 3 найманих працівників, за яких сплачує єдиний соціальний внесок (819,06 грн). Крім того, вона платить податок на землю та акцизний збір.

«Орієнтуюся на попит»

На запитання, чи, бува, не конкурують між собою, обидві мої співрозмовниці лише посміхаються.

— Мені вдається йти по життю без конфліктів, завжди домовлятися з людьми, — відповідає Н. А. Лук'янець. — І з Валентиною Іванівною ми знаходимо спільну мову. Навіть біль-

Терцентр отримає спеціальне авто

Для багатьох сільрад великою проблемою є нестача коштів. Не будемо лукавити й стверджувати, що в нашій є зайві гроші, що ніхто не знає, де їх дівати. Але принаймні працівники сільради знають, звідки можна взяти додаткові надходження. І докладають зусиль, щоб їх залучити. Державні органи України й різні міжнародні організації оголошують різноманітні конкурси для місцевих громад. Працівники сільради уважно стежать за оголошеннями, розробляють проекти та подають їх на конкурси. А оскільки проекти Білоцерківської сільради написані фахово, то вони часто вигрять фінансування.

На території громади проживає 179 осіб із інвалідністю. Їх підтримує територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг), створений одразу після об'єднання — у жовтні 2015 року.

— 52 особи мають захворювання, пов'язані з порушеннями опорно-рухового апарату, зокрема 11 дітей. Крім того, в громаді проживає 180 громадян похилого віку, які мають порушення опорно-рухової системи й користуються технічними засобами реабілітації. Лише 11 сімей мають автомобілі, — розповідає директор центру Юлія Фелоненко. — Для перевезення осіб із інвалідністю використовується транспорт сільської

ради, шкільні автобуси. Але вони не пристосовані. Та незабаром Білоцерківська громада отримає спеціально обладнаний автомобіль для перевезення осіб з інвалідністю.

А все тому, що працівники сільради не бідкалися, що немає коштів, а працювали. Дізнавшись про ініціативу Міністерства соціальної політики з виділення спеціальних авто, направили туди свої пропозиції. Бажаючих було дуже багато, та Мінсоцполітики відібрало лише 25 найкращих терцентрів із усієї України, в тому числі й Білоцерківський. На Полтавщині наша громада — єдина, яка отримає такий автомобіль (хоча претендентів із області було кілька).

Продавці магазину «Берізка» Леся, Анастасія Доброскок і Світлана Василенко.

ше: домовляємося, наприклад, як будемо торгувати на День села, щоб створити максимум зручностей для покупців.

— Я — за здорову конкуренцію, — говорить В. І. Гунченко. — Адже у людей має бути вибір: куди піти та що купити. А клієнтів ми не зманюємо й не перехоплюємо. Інколи трапляється, що в нашому магазині саме немає товару, який шукає покупець. То ми радимо піти в сусідній магазин.

Прямую далі центром Білоцерківки. У магазині «1000 дрібниць» очі розбігаються від різноманітного краму. Товари для рибальства, ремонту, будівництва, електротовари, товари широко вжитку... Певно, їх тут не тисяча, а одразу кілька тисяч. Та власник магазину Павло Андрійович Семук серед полиць із крамом — наче риба у воді. Тож на прохання покупця показати потрібну річ дуже швидко знаходить та викладає на прилавок одразу кілька аналогів: лише вибрати та купити.

П. А. Семук.

Задовго до того, як відкрити магазин, Павло Андрійович вирушив у самостійний бізнес-плавання: їздив по селах, скуповував молоко, возив та здавав його на Решетилівський маслозавод... А 6 років тому купив стару хату в Білоцерківці, перебудував її та

відкрив магазин. Каже: до цього підштовхнув попит на господарські товари та товари першої необхідності, яких бракувало в селі. За крамом їздить у Харків, Дніпро, Полтаву та інші міста. На запитання, на що орієнтується, проводячи закупки: на якість чи ціну, відповідає:

— На попит. А він різний: є покупці, які погоджуються платити більше за якісний товар, а є, наприклад, бабусі, які не надто в цьому розбираються. Їм головне, щоб ціна була прийнятною. Тому в моєму магазині покупці знайдуть різні товари — на будь-який смак.

Відгукуються з теплотою та вдячністю

На ринку в Подолі знайомимось з Сергієм Миколайовичем Кекалом. Утім, крім торгівлі в рідному селі, чоловік їздить іншими селами громади, де його автолавку з нетерпінням чекають покупці, переважно літні люди. Для них товари, які привозить підприємець — нерідко єдина можливість придбати найнеобхіднішу продукцію. А ще можливість поговорити, дізнатися свіжі новини. Тому селяни з величезною теплотою та вдячністю відгукуються про підприємця. І це, мабуть, найголовніше, що змушує його не кидати цю не вельми вдячну справу й працювати далі.

Зазвичай на маршрут селами підприємець витрачає близько 8 год. на день. Їздить за будь-якої погоди. При цьому має лише один вихідний — неділю. Працює самостійно, сплачуючи в бюджет громади єдиний соціальний внесок 819,06 грн на місяць.

...Усі підприємці, з якими спілкувалася, нарікають передусім на низьку купівельну спроможність людей. Підприємці готові привезти та запропонувати будь-які товари, але збожілі люди не в змозі їх купити. Ідучи назустріч односельцям, вони навіть торгують у борг, але це не рятує ситуацію. А податки тим часом зростають. Отож прибутки від виторгу лише падають...

Зінаїда МАТЯШОВА.
Фото автора.

Учитель, який залишив глибокий слід у душах учнів

Іван Сергійович Кекало.

Школа... Вона присутня в житті кожної людини. Спогади про неї тісно пов'язані зі спогадами про вчителів. Сьогодні я хочу згадати і своїми спогадами об'єднати кілька поколінь людей, які навчалися в Подільській школі й їхнім учителем був Іван Сергійович Кекало. Упевнена, що не тільки я, а й сотні інших його учнів вважають Івана Сергійовича взірцем. Саме таким у дитячій уяві має бути вчитель: серйозним, спокійним, урівноваженим, порядним, ерудованим, працьовитим, високим, струнким, добрим. Для мене особисто Іван Сергійович завжди був еталоном справжнього, дуже гарного та професійного вчителя і порядної людини.

багатьма подоланнями шістнадцятирічного юнака було насильно вивезено до Німеччини на примусові роботи. Я можу лише з жахом уявити (причому не до кінця), які непомірні труднощі випали на долю ще зовсім юного хлопчини. У тому пеклі він не просто виріс, він змужнів. За страшні три роки перетворився з юнака на дорослого, загартованого горем, болем, відчаєм, утратами чоловіка, бо аж до травня 1945 року працював на базі з перевезення будівельних матеріалів у Відні (Австрія). Витримати страшенне навантаження допомагала лише велика сила волі та невмируща віра в перемогу і повернення в рідний Поділ. Пізніше дуже часто розповідав, якими важкими були ті роки: голод, знущання, тяжка праця, страшенна втома. Згадував, що коли хтось падав із вантажем, його жорстоко били. А ще довго уві сні чув відлуння страшних авіанальотів, від яких прокидався і з жахом вдивлявся в уже мирне рідне українське небо. Не раз у спогадах проходив тим довгим тяжким шляхом повернення додому: Угорщина, Югославія, Болгарія, Молдавія...

Саме там бранця німецьких окупантів мобілізували до трудової армії, він заготовляв лісоматеріали для потреб радянської армії. Тож до рідного дому повернувся лише восени 1945 року. А вдома — голод, згоріла хата, бідність... Мрії про навчання довелося відкласти. Натомість пішов працювати в колгосп, а в 1946 році поїхав на Донбас, де закінчив ФЗУ і працював на шахті. А у вільні хвилини згадував рідну домівку, батьків, яким було дуже важко без синівської допомоги, а ще чарівні очі деркачанки Варі. Тож приїхавши у 1948 році додому у відпустку, вирішив усе швидко

і по-чоловічому рішуче. І з відпустки на Донбас їхав уже не сам, а з дружиною Варєю. І хоча не було ні весільного кортежу, ні щедро накритих столів, ні дорогих подарунків, та сім'я Івана Сергійовича і Варвари Сергіївни була взірцевою в селі. Ось так, раз покохавши, вони прожили в злагоді і любові 65 років.

Тяжка праця, голодування підірвали здоров'я Івана Сергійовича, та й батьки прохали повертатися додому. Тож у 1951 році сім'я Кекалів переїздить до Подолу і селиться разом із батьками. А вже в 1952 році та пізніше в 1956 році на їхнє подвір'я прилітає радісний лелека і приносить щасливим батькам донечку Люду та синочка Сергія. І серце Івана Сергійовича наповнюється ще сильнішими почуттями — великою любов'ю і ніжністю до своїх дітей. Вони безповоротно витіснили з його душі відлуння болю і страждань.

У 1953 році в житті Івана Сергійовича відкривається нова сторінка — можливість здійснення давньої, ще дитячої мрії. Йому запропонували посаду лаборанта в Подільській школі. Саме з цього часу розпочинається його вчительська робота. Він починає працювати в школі й одночасно старанно навчається. Згодом стає вчителем праці і завідуючим шкільною майстернею. А в 1966 році, коли йому вже було 40 років, вступає до Харківського університету, який закінчує в 1972 році і отримує диплом учителя географії. Та викладати географію, історію і правознавство починає раніше — з 1968 року. І хоча навантаження було величезним: робота в школі, домашнє господарство, навчання дітей, будівництво власного будинку, — він знаходить час і сили, щоб бути зразковим студен-

Учитель на уроці.

том: у його заліковій книжці лише «добре» та «відмінно».

33 роки життя віддав Іван Сергійович рідній Подільській школі. Щодня він разом із дружиною топтав споришеву стежину до свого класу, де із захопленням чекали його уроків діти. А як раділи заняттям краєзнавчого гуртка, керівником якого він був!

Минали роки, змінювалися за партами учні, а він усе більше переконувався, що школа і виховання дітей — це його покликання. Був завжди вимогливим передусім до себе, а тоді вже й до своїх вихованців. Своім прикладом виховував подільських дітей. За свою копійку, наполегливу роботу був багато разів нагороджений грамотами районного та обласного відділів народної освіти.

Іван Сергійович завжди мав активну життєву позицію. Брав участь у драматичному гуртку та хорі при сільському будинку культури. Багато років очолював профспілковий комітет Подільської школи. А з 1987 року 13 років поспіль був головою ради ветеранів Подільської сільської ради.

Іван Сергійович стверджував, що прожив щасливе життя, в якому було багато труднощів, але він перемагав їх із гідністю, яку хочеться наслідувати. Як справжній чоловік, він посадив не одне дерево і не лише у власному, а ще й у шкільному саду, побудував дім для своєї родини, виростив двох дітей. А скільки сотень виховав?! А ще ним була зроблена титанічна ро-

бота: він зібрав і оформив матеріали нашого сільського краєзнавчого музею. Але, на жаль, ми не зберегли і не пошанували цієї його праці.

Мабуть, тому що він був із покоління переможців, то й День Перемоги 2014 року він ще зустрів у колі сім'ї, а на світанку 10 травня пішов із життя.

Як добре, що на світ приходять такі люди. Як добре, що Іван Сергійович став учителем. Як добре, що він був МОІМ учителем! Тож усі, кого вчив цей чудовий учитель, хто зараз читає ці рядки, подумки скажіть: «Вічна пам'ять!» А ще краще покажіть його фото своїм дітям чи внукам і скажіть: «Це мій учитель! Дуже хороший учитель!» І доки житимуть його учні (а, можливо, і їхні діти та онуки), пам'ять про цю чудову людину буде жити. Та й він сам буде жити в кожному зі своїх учнів, хай маленькою частинкою спогадів про дитинство, про школу, про нього, частинкою знань, які він нам передав, частинкою порядності в кожному з нас. Бо щоб ми там не говорили, в кожному з нас є частинки кожного з наших учителів. І хай нам усім таланить у житті, щоб і діти, і дорослі, що прожили не один десяток років, могли сказати, як я: «Моє щасливе дитинство зігривали чудові вчителі, й одним із них був Кекало Іван Сергійович. Низький уклін живим! А Івану Сергійовичу — вічна пам'ять!»

Тетяна ТРИПУТЕНЬ.

Пам'ять

Викинуті з життя

Олександр Гончаров вивчає трагічні сторінки історії нашого народу

Олександр Данилович Гончаров — наш земляк. Він народився в с. Герусівці, а мешкає в м. Бориспіль Київської області. Багато років чоловік займається реабілітацією розкуркулених на початку 1930-х років земляків — селян Великобагачанського району. Це копітка робота, тим більше, що в архівах зберглося не так і багато документальних підтверджень того періоду.

Завдяки наполегливій праці Олександр Данилович розшукав у архівах списки сімей, відсторонених від виборів до перших органів радянської влади в селах району. Основна причина позбавлення права голосувати — вид діяльності: куркуль, спекулянт, протидія радянській владі, служитель релігійного культу. Усі ці люди здебільшого підлягали при створенні колгоспів виселенню. Упродовж тільки 1930–1931 рр. з України на Урал було відправлено 32,1 тис. сімей (І.Н. Кузнецов За-секреченные трагедии советской истории — Феникс. 2007 — ст. 18. Спецпереселенцы).

Публікуємо віднайдені О. Д. Гончаровим списки сімей, позбавлених радянською владою права голосу.

Список лиц, не имеющих права избирать и быть избранными в Белоцерковский сельсовет согласно Конституции и инструкции по выборам Белоцерковского района Полт. округа Полтавской губернии. Сост. 19 окт. 1923

1. Януш Радіон Михайлович.
2. Нечеевич Тимофей Семен.

3. ж. Анастасія Павловна.
4. Яновская Анастасія Петровна
5. Борбицкий Гавриил Игнат.
6. жена Александра Никифор.
7. Мараховская Ефросинія.
8. Волков Семен Павлович.
9. жена Варвара Никитична.
10. Коваленко Ав. Петр.
11. жена Марія Карловна.
12. дочь Анна.
13. Надемский Владимир Дмитр.
14. жена Марія Петровна.
15. Пимченко (Якимченко) Александр Карп.
16. жена Елена Павловна.
17. сын Борис.
18. дочь Екатерина.
19. Гончаровский Семен Алекс.
20. Бельенький Аким Григор.
21. жена Анна.
22. Троян Павел Никифорович
23. жена Агрепина.
24. сын Сергей Павлович.
25. жена (невестка) Мария.
26. Навроцкий Иван Данилов.
27. Зубець Григорій.
28. Онищенко Яков.
29. жена Наталія.
30. Щербань Дмитрій.
31. жена Параскева.
32. Лещенко Сергей.
33. жена Акулина.
34. Дядик Василій Лазаревич.
35. Михненко Иван Ильич.
36. жена Анна.
37. Писанец Сила Емельянович.
38. Шарай Даниил Иванович.
39. жена Евдокія.
41. Шарай Иван Иванович.
42. жена.

43. Шарай Федор Иванович.
44. рощи Иван Николаевич.
45. Бобырь Елена.
46. сын Григорий.
47. Иващенко Лазарь.
48. жена Наталия.
49. Сирячок Михаил.
50. жена Наталия.
51. Кажененко Тит.
52. жена Агафия.
53. Прихожий Феофил.
54. жена Анна.
55. Трусколо Татьяна.
56. Легкая Алеляна.
57. Трутень Ефим Ант.
58. жена Варвара.
59. Щербань Константин.
60. жена Параскева.
61. Логвиненко Яков Д.
62. жена Анна.
63. сын Андрей.
64. сын Михаил.
65. Гаврилко Максим К.
66. жена Анна.
67. Глушич Радион Ник.
68. жена Ульяна.
69. Кекало Алексей Романов.
70. Гунченко Степан П.
71. жена Параскева.
72. сын Владимир.
73. дочь Анна.
74. Коленько Прокофій Иванович.
75. жена Варвара.
76. Щербань Стефанида.
77. Мацько Ефим Петр.
78. жена Ирина.
79. дочь Харетина.
80. сын Сергей.
81. Калиниченко Марк.
82. жена Акулина.

83. Амелин Феня.
84. сын Василий.
85. Онищенко Иван Калистрат.
86. жена Акулина.
87. Скиба Евдоким Степ.
88. жена Мотрона.
89. Пустовар Петр Дмитр.
90. жена Александра.
91. сын
92. дочь Улита.
93. Куш Никифор Андреевич.
94. жена Агрепина.
95. Дергей Степан Мих.
96. жена Екатерина.
97. дочь Мария.
98. дочь Татьяна.
99. сын Карп.
100. Тур Василий Григор.
101. жена Ирина.
102. сын Иван.
103. жена (невестка).
104. Решетник Назар.
105. жена Мария.
106. Грищенко Филипп.
107. жена Татьяна.
108. Грицкий Илия Дмитр.
109. жена Анастасия.
110. дочь.
111. сын Ефим.
112. Ленъ Петр Захарович.
113. Радченко Антон.
114. жена Елена.
115. дочь.
116. Коленько Андроник.
117. жена.
118. сын Иван.
119. Григоренко Иван Кир.
120. жена Татьяна.

Далі в наступному номері.

Виконком Білоцерківської сільської ради та ветеранська організація глибоко сумують з приводу смерті

жителя с. Бірки, дитини війни, ветерана праці
**ПИПКО
Марії Василівни,**

жителя с. Білоцерківки, дитини війни, ветерана праці
**ТИТАРЕНКА
Григорія Костянтиновича,**

жителя с. Коноплянки
**ТРИПУТНЯ
Івана Петровича**

жителя с. Поділ, дитини війни, ветерана праці
ЗУБКО

Тетяни Степанівни,
жителя с. Бірки, дитини війни, ветерана праці
**НОВИЦЬКОЇ
Євдокії Іванівни,**

жителя с. Красногорівки, учасниці війни, ветерана праці
**ГУЛЬБІТ
Надії Костянтинівни,**
жителя с. Коноплянки, ветерана праці
**ЛАСТОВКИ
Олени Миколаївни**

і висловлюють щирі співчуття рідним і близьким покійних.

Живе серед нас ветеран

Микола Микитович Дядик народився 25 вересня 1923 року на хуторі Фурси біля села Огірівки. Батьки Микита і Варвара Дядики були добрими господарями, тому сім'я не бідувала. Подружжя мало двох коней, плуг, сівалку, обробляло землю, отримувало прибутки, росло трьох дітей. Під час Голодомору 1933 року сім'ю врятувала корівка.

Миколка був найстаршою дитиною в родині. Ріс працюючим і кмітливим, любив математику, захоплювався, як і більшість сільських хлопців, футболом. Закінчив у Огірівці 7 класів і продовжив навчання в Білоцерківській школі. Але всі плани обірвала війна.

Юнака мобілізували на фронт, але під Лубнами з невідомих причин новобранців відпустили додому. Повертаючись, мало не потрапив у полон, та поталанило врятуватися, і юнак повернувся додому, жив у окупації. Після визволення Полтавщини його призвали в армію. Служив у 64 корпусі 6 танкової гвардійської дивізії. Пройшов однорічне навчання в полковій школі. А далі — польові військові будні. Разом з усіма виганяв ворога з рідної землі.

Микола Микитович пройшов

фронтовими дорогами через Румунію, Угорщину, Болгарію, Австрію, Югославію і Чехословаччину. А потім брав участь у військових діях проти Японії, побував у Читі й далекому Порт-Артурі. Довелося подорожувати аж трьома далекосхідними морями. Далі — повернення до Владивостока і шлях до рідної Огірівки. Додому потрапив аж у 1948 році.

І розпочалися трудові будні. Яких тільки професій не здобув Микола Микитович! Працював у лісництві с. Затону, був учителем фізкультури, заготовляв і пресував сіно, виготовляв ящики на овочевій базі, будував Білоцерківський маслозавод, закінчив курси компресорників, столярів і мулярів у Ярьськах.

Та найдовше він трудився в дорожньому управлінні (Біло-

церківська дільниця). Звідти пішов і на пенсію. Має нагороди за участь у Другій світовій війні та за доблесну працю.

Миколі Микитовичу пощастило в особистому житті. У 1948 році він одружився на місцевій красуні Трутені Євдокії Іванівні, з якою в добрі та злагоді вони прожили понад 40 років. Працювали, вели чималеньке домашнє господарство, росли двох синів-соколів. Миколка і Юрко росли на радість батькам хорошими, розумними хлопчиками. Закінчили школу, потім вищі навчальні заклади. Микола Микитович згадує, як важко було навчати двох студентів одразу. Та попри всі труднощі вивели синів у люди. Тепер ветеран має трьох онуків, двох правнуків. На жаль, дружина рано пішла з життя, тому живе сам, діти й онуки приїжджають із міста в гості, допомагають, підтримують. Хоча незабаром на календарі перегорнеться 95-а сторінка його життя, чоловік ще має сили і здоров'я господарювати, їздити на велоси-

М. М. Дядик.

педі в магазин. Має гарну пам'ять, цікавиться новинами, політикою.

Шановний Миколо Микитовичу! Щиро, від усього серця, вітаємо Вас, нашого славного ветерана, з 95-річчям. Бажаємо всляких гараздів, міцного козацького здоров'я. Нехай тепле сонечко обігріває Вас своїм промінням, хай життя дарує лише щасливі миттєвості, а діти, онуки й правнуки приносять у Ваш дім неповторну радість. Многії Вам літа!

«Учитель, скільки треба любові й добра, щоб слухали, вірили, любили, пам'ятали діти тебе...»

Швидко летять роки, здається, зовсім недавно і ми були школярами, а зараз уже дорослі люди, у яких є діти, онуки. І лише з віком починаеш розуміти, наскільки відповідальна і непроста професія сільського вчителя.

Учитель... Таке просте слово, відоме кожній людині. У більшості воно асоціюється з дитинством, коїстю, навчанням у школі. Дехто з них назавжди залишає свій слід у наших серцях, змушуючи нас думати, працювати над собою. Пізніше ми згадуємо про них, адже вчитель після багатьох років пам'ятає кожного свого учня, але, на жаль, іноді учні забувають тих, хто дав їм знання.

Робота вчителя не закінчується дзвоником з уроку. Те, що одержують учні при спілкуванні з ним, стає частиною їхньої особистості. Так, праця важка і виснажлива. Щоб стати справжнім педагогом,

слід мати велике серце та безмежну любов до дітей. Сьогодні вчити і виховувати складніше, ніж колись. Сутужнішим стало життя, з'явилося багато нової інформації і техніки, змінилося відношення до деяких колишніх цінностей. І в цих умовах зростає роль учителя.

З почуттям вдячності, пошани, поваги згадуємо вчителя математики і фізики Подільської школи Рожко Валентину Михайлівну. 34 роки поспіль ця прекрасна жінка, щира колега і мудра наставниця школярів плідно працює, не покладаючи рук. Віддана своїй роботі і завжди рада поділитися своїм досвідом, Валентина Ми-

хайлівна заслужила неабияку повагу учнів, батьків, колег, односельців.

Існує твердження, що математика приводить у порядок думки, однак не всі розуміють важливість цієї науки. Непросто зацікавити учнів задачами та прикладами, адже уроки потрібно проводити цікаво та доступно для учнівського сприйняття. Як мудра наставниця і друг вона виховує в учнів повагу один до одного, до батьків, оточуючих. Гостинна, щира співрозмовниця, берегиня домашнього затишку, гарна господиня, виховала сина, має невістку, нині радіє онучці Танюші, яка принесла щастя в родину і безмежно любить бабусині казки.

Природа наділила Валентину Михайлівну доброзичливим характером, чесним і відкритим

серцем, творчим розумом, енергією, великою працездатністю і працелюбством. Про неї можна сказати, що вона народилася тоді, коли Бог роздавав роботу. Її люблять і поважають, адже для того, щоб здобути авторитет, треба багато уміти й усе знати.

З нагоди початку навчального року, Дня знань та дня народження хочу побажати Валентині Михайлівні й надалі плідно працювати, навчати учнів доброму і світлому, творити гідну освітянську справу. Вірю, що любов до праці та невичерпна життєва енергія ще довго супроводжуватимуть цю щирі і привітну жінку, талановиту вчительку і наставницю, викладача та радника. Здоров'я, миру, сімейного благополуччя, хороших учнів!

Анна ДОЦЕНКО (Панець).

Її таланти розквітли на огирівській землі

На сьогодні у світі налічується близько 5 тис. народів та 7,1 тис. різних мов. І ось це розмаїття мов, культур, звичаїв, традицій тощо робить наше життя цікавим, різноманітним, постійно збагачуючи новими знаннями, враженнями та емоціями.

Світлана Черніченко з матір'ю Амалією Сергіївною Негру.

Однак примітивних людей чомусь дратує те, що виходить за рамки звичного для них світосприйняття, чого вони не знають і не розуміють. А чимось відмінні від них люди викликають люту ненависть.

Посіяти зерна розбрату найлегше, розпалюючи саме національну ворожнечу: примітивні люди швидко підхоплять гасла про «рідну землю», «рідну мову» й почнуть притісняти «чужинців».

Що таке національний конфлікт та переслідування за національною ознакою, жителька Огірівки Світлана Черніченко відчула на собі. Вірменка за національністю, вона народилася

в Грузії, де багато століть пліч-о-пліч жили різні народи. На території Грузії були окремі вірменські поселення, а в центрі Тбілісі — вірменський квартал Авлабар. Однак на початку 80-х років на Кавказі спалахнуло одразу кілька національно-етнічних конфліктів. Масові бійки, різанина, кровопролиття змусили людей інших національностей кидати насиджені місця, могили предків та рятуватися на чужині. А вже тут з нуля вибудовувати своє життя...

Світлана була зовсім маленькою, коли у 1982 році її батьки тікали з окупленої ненавистю Грузії. Прихисток вони знайшли у тихій і спокійній Україні, на лагідній Полтавщині.

Саме цю землю жінка називає рідною, а себе — українкою. Вона з дитинства чула українську мову, вчилася в українській школі, її друзями були українці... Зрештою, в 16 років отримала український паспорт. І саме тут вона зустріла своє кохання та материнське щастя.

Світлана жартома розповідає, що свого коханого знайшла... у лісі. А вже серйозніше пояснює, що одного разу лісник Володимир Якович Вишар запросив її на тимчасові роботи в Подільському лісництві. Там весела й жартівлива дівчина і полонила серце одного з робітників, згодом переїхала до нього в Огірівку. Жінка виховує трьох дітей: 17-річного Сергія, 11-річну Іринку та п'ятирічну Катю.

Розповідаючи про Світлану Черніченко, не можна обійти увагою її різнобічні творчі захоплення. По-перше, Світлана кохається в українській пісні. І докладає зусиль, щоб пропагувати її серед жителів громади. Саме огирівська вірменка була серед тих, хто 14 років тому відроджував забуту українську пісню в місцевому клубі.

— Мені з дитинства подобалося співати, хоча я соромилася в цьому зізнатися, — розповідає вона. — Після 9-го класу вирішила вступити до Гадяцького училища культури... Разом із братами Недоїдками ми стояли біля витоків аматорських колективів Огірівського будинку культури. І треба віддати належне Наталії Іванівні Шостак, яка підтримала їх, згуртувала та вивела на нові рубежі.

Світлана Черніченко — активна учасниця вокального ансамблю

Роботи майстрині.

«Оберіг». Виступає вона й у гурті «Веселі молодички». І в дощ, і в сніг Світлана поспішає в клуб на репетиції. Жоден концерт не обходиться без запальної та дзвінкоголової солістки.

А ще жінка вишиває хрестиком та бісером, створюючи неймовірні картини. Цікаво, що техніку вишивки вона опанувала... всього рік тому. Розповідає: сусідка Любов Герасименко давно пропонувала провести майстер-клас із вишивки, та Світлана постійно відмахувалася. Однак майстриня не відступала, тож довелося взяти до рук тканину й голку.

Метка учениця швидко оволоділа секретами давнього українського ремесла й була просто зачарована, як у неї під руками народжується картина. А вишивати бісером її навчила Марія Іванівна Івасько з Подолу. Тепер, говорить Світлана, із нетерпінням чекає вільного вечора, щоб віддатися улюбленому заняттю.

Вона вишиває картину приблизно за місяць. Щоб завершити розпочату роботу, може працювати і вдень, і вночі.

— Якось не встигала завершити іменну іконку, яку хотіла подарувати хрещениці на день народження, — говорить жінка. — Я дуже люблю кукуварити, завжди стараюся порадувати домашніх якимись смаколиками, та цього разу попросила чоловіка підміняти мене на кухні й сиділа над вишивкою кілька діб.

Неймовірно, як мати трьох дітей устигає і по господарству попоратися, й відвідати репетиції, і виступити на концерті, де «запалює» на сцені, та ще й вишивати картини. Та Світлана Черніченко — неймовірно активна й талановита жителька с. Огірівки — не уявляє свого життя без творчості.

Зінаїда МАТЯШОВА.
Фото автора.